

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

راهنمای ارزیابی

بیمارستان دوستدار ایمنی بیمار

Patient Safety Friendly Hospital

کلیات

دکتر سید محمد سادات

مقدمه

- * ایمنی بیمار یک دغدغه جهانی است.
- * 10% بیماران بستری از ناحیه ارائه خدمات سلامت آسیب می بینند.
- * تا 75% از این خطاها قابل پیشگیری هستند.
- * بین 5% تا 10% هزینه های مربوط به سلامت، ناشی از خدمات بالینی غیر ایمن منجر به آسیب بیمار می باشند.
- * باید کاری کرد!
- * حفظ ایمنی بیماران نیاز به ابزارهایی دارد.
  - آموزش و تغییر نگرش
  - بسترسازی (اعم از تامین منابع و ایجاد فرهنگ ایمنی)
  - اجراء
  - ارزیابی و ارتقاء

اهداف برنامه

بیمارستان دوستدار ایمنی بیمار

* آشنایی بیمارستان ها با استانداردهای ایمنی بیمار

* ظرفیت سازی برای اجرای استانداردها

* اجرای مجموعه ای از استانداردهای ایمنی بیمار در بیمارستان ها

* ارزیابی میزان تبعیت از این استانداردها در بیمارستان ها

Standards

- * 5 Domains
  - * 24 subdomains
    - * A set of standard
      - * *Critical standards (20 in Total)*
      - * *Core (90 in total)*
      - * *Development standards (30 in total)*

گروه بندی استانداردهای بیمارستان دوستدار ایمنی بیمار

استانداردهای الزامی	استانداردهای اساسی	استانداردهای پیشرفته	مجموع استانداردها در هر گروه	گروه ها
9	20	7	36	A. رهبری و مدیریت (6 زیرگروه: A1-A6)
2	16	10	28	B. جلب مشارکت بیمار و جامعه (7 زیرگروه: B1-B7)
7	29	8	44	C. خدمات بالینی ایمن مبتنی بر شواهد (6 زیرگروه: C1-C6)
2	19	0	21	D. محیط ایمن (2 زیرگروه: D1-D2)
0	6	5	11	E. آموزش مداوم (3 زیرگروه: E1-E3)
20	90	30	140	مجموع

رتبه بندی بیمارستان های دوستدار ایمنی بیمار

رتبه بیمارستان	استانداردهای الزامی	استانداردهای اساسی	استانداردهای پیشرفته
سطح 1	100%	هر میزان	هر میزان
سطح 2	100%	60%-89%	هر میزان
سطح 3	100%	90% $\geq$	هر میزان
سطح 4	100%	90% $\geq$	80 $\geq$

استانداردهای الزامی

Critical Standards (20)

گروه A : مدیریت و رهبری-1 (9 استاندارد)

- I. A.1.1.1 " ایمنی بیمار " اولویت **استراتژیک** بیمارستان می باشد و به صورت **برنامه عملیاتی تفصیلی** در حال اجراست .
- II. A.1.1.2 یکی از کارکنان با اختیارات مناسب به عنوان **مسئول و پاسخگوی برنامه ایمنی بیمار** منصوب شده است . (Patient Safety Senior Officer)
- III. A.1.1.3 هیات مدیره بیمارستان به منظور ارتقاء فرهنگ ایمنی بیمار ، شناسایی خطرات موجود در سیستم و اعمال مداخلات در خصوص ارتقاء فرصتها به طور منظم برنامه **بازدید مدیریتی** را اجراء می نمایند. (Walk Rounds)
- IV. A.2.1.1 یکی از مدیران میانی بیمارستان بعنوان **هماهنگ کننده** فعالیتهای مدیریت خطر و ایمنی بیمار منصوب شده است . (PS & RM Coordinator)
- V. A.2.1.2 بیمارستان در فواصل زمانی منظم جلسات ماهیانه **کمیته مرگ و میر** را برگزار می نماید .

استانداردهای الزامی

Critical Standards (20)

گروه A : مدیریت و رهبری-2

- .VI A.4.1.1 بیمارستان وجود **دستگاهها و تجهیزات ضروری** را تضمین می نماید .
- .VII A.4.1.2 بیمارستان **ضد عفونی فوری** و مطلوب کلیه وسایل پزشکی با قابلیت استفاده مجدد را قبل از کاربرد تضمین می نماید .
- .VIII A.4.1.3 بیمارستان دارای **تدارکات کافی** بمنظور تضمین ارتقاء ضدعفونی و **استریلیزاسیون** می باشد .
- .IX A5.1.1 جهت ارائه خدمات و مراقبت های درمانی، کادر بالینی رسمی و قراردادی حائز شرایط توسط **کمیته واجد صلاحیت استخدام** و به کار گمارده می شوند .

استانداردهای الزامی

Critical Standards (20)

گروه B : جلب مشارکت بیمار و جامعه (2 استاندارد)

ا. B.2.1.1 پزشک قبل از انجام هر گونه اقدام درمانی و تشخیصی تهاجمی ؛ کلیه خطرات ، منافع و عوارض جانبی احتمالی پروسیجر را به بیمار توضیح داده و بیمار با حضور و نظارت پرستار ، برگه **رضایت نامه** را امضاء می نماید.
(Informed Consent)

ا. B.3.1.1 قبل از انجام هر گونه پروسیجر درمانی ، تشخیصی و آزمایشگاهی یا تجویز دارو و یا ترانسفوزیون خون و فرآورده های خونی ، **هویت کلیه بیماران** و به ویژه گروههای در معرض خطر منجمله نوزادان ، بیماران دچار اختلالات هوشیاری و یا سالمند ان حداقل با دو شناسه شامل نام و نام خانوادگی و تاریخ تولد شناسایی ومورد تأیید قرارمی گیرند (هیچگاه شماره اتاق بیمار یکی از این شناسه ها نمی باشد). (Patient Identification)

استانداردهای الزامی

Critical Standards (20)

گروه C : خدمات بالینی ایمن مبتنی بر شواهد-1 (7 استاندارد)

- I. C.1.1.1 بیمارستان به منظور اعلام اضطراری **نتایج حیاتی تست های پاراکلینیک**، کانالهای ارتباطی خود را آزاد نگه می دارد. (Panic/Critical Values)
- II. C.1.1.2 بیمارستان دارای سیستم های تضمین کننده، بمنظور اطلاع رسانی و اعلام **نتایج معوقه تست های پاراکلینیکی** به بیماران بعد از ترخیص می باشد. (Pending Test Results)
- III. C..2.1.1 بیمارستان دارای برنامه **پیشگیری و کنترل عفونت** مشتمل بر چارت سازمانی ، برنامه عملیاتی ، راهنماهای بالینی و راهنمای عملی می باشد.

استانداردهای الزامی

Critical Standards (20)

گروه C : خدمات بالینی ایمن مبتنی بر شواهد-2

- .IV C2.1.2 بیمارستان تمیزی ، ضد عفونی و **استریلیزاسیون مناسب کلیه تجهیزات** را به ویژه در واحدها و بخشهای پر خطر تضمین می نماید .
- .V C.3.1.1 بیمارستان راهنماهای بالینی از جمله دستورالعمل سازمان جهانی بهداشت را در ارتباط با **خون و فرآورده های خونی ایمن** اجرا می نماید.
- .VI C.3.1.2 بیمارستان دارای روش های ایمن قبل از ترانسفوزیون خون برای مثال ثبت نام و انتخاب و رد داوطلبین و غربالگری خون در مواردی مثل HIV و HBV است.
- .VII C.5.1.1 بیمارستان در تمامی اوقات وجود و دسترسی به **داروهای حیاتی** را تضمین می نماید.

استانداردهای الزامی

Critical Standards (20)

گروه D : محیط ایمن (2 استاندارد)

- I. D.2.1.2 بیمارستان بر اساس میزان خطر ، پسماند ها را از مبدأ تفکیک و کد بندی رنگی می نماید.
- II. D.2.1.2 بیمارستان از راهنماهای بالینی من جمله دستورالعمل سازمان جهانی بهداشت در ارتباط با مدیریت دفع پسماند های تیز و برنده تبعیت می نماید.

راهنمای ارزیابی
بیمارستان دوستدار ایمنی بیمار

Patient Safety Friendly Hospital

نمونه ارزیابی

ابزارهای ارزیابی

* بررسی مستندات (مکتوب و ...)

* مصاحبه با افراد (مدیران، بیماران و کارکنان)

* مشاهده شواهد عینی در محیط اعم از عملکردها، طراحی ها و ...

مثالی برای ابزارهای ارزیابی-1

A.1.1.1 " ایمنی بیمار " اولویت استراتژیک بیمارستان می باشد و به صورت برنامه عملیاتی تفصیلی در حال اجراست .

بررسی مستندات:

* برنامه استراتژیک بیمارستان

* برنامه عملیاتی ایمنی بیمار

مصاحبه شهودگان:

* مسئول ارشد ایمنی بیمار

* مدیر بیمارستان

مشاهدات:

* مورد ندارد

مثالی برای ابزارهای ارزیابی-2

D.2.1.2 بیمارستان بر اساس میزان خطر ، پسماند ها را از مبدأ تفکیک و کد بندی رنگی می نماید.

بررسی مستندات:

* راهنماهای (گایدلاین ها) مدیریت پسماندهای برنده

مصاحبه شهودگان:

* کارشناس مدیریت پسماند (بهداشت محیط)

مشاهدات:

* جداسازی پسماندها

امتیازدهی

Scoring

* امتیاز دهی بر اساس راهنما:

- احراز تبعیت کامل از استاندارد = 1 امتیاز
- احراز تبعیت نسبی از استاندارد = 0/5 امتیاز
- احراز عدم تبعیت از استاندارد = 0 امتیاز

مثالی برای امتیازدهی

A.1.1.1 "ایمنی بیمار" اولویت استراتژیک بیمارستان می باشد و به صورت برنامه عملیاتی تفصیلی در حال اجراست .

* در صورتی که "ایمنی بیمار" در بیمارستان یک اولویت استراتژیک می باشد و با استفاده از در قالب برنامه عملیاتی در حال اجراست بیمارستان **امتیاز کامل** را کسب می نماید.

* در صورتی که بیمارستان قسمتهایی از "برنامه ایمنی بیمار" (برای مثال: ایمنی محیط ، تزریقات ایمن ، ایمنی خون و جراحی ایمن) را در استراتژی خود لحاظ نموده و موارد مزبور بر اساس برنامه عملیاتی اجرا و پایش می شوند بیمارستان **امتیاز نسبی** را کسب می نماید.

* در صورتی که بیمارستان هیچ گونه شواهدی مبنی بر اولویت استراتژیک "ایمنی بیمار" و یا برنامه عملیاتی "ایمنی بیمار" ندارد **امتیازی تعلق نمی گیرد**.

سئوالات

١. ... ؟
٢. ... ؟
٣. ...

**متشکرم
در پناه حق تعالی
موفق و پیروز باشید**

**اولین کارگاه ارزیابی بیمارستان های دوستدار ایمنی بیمار
تهران
تابستان ۸۹**